

Såka skola

19.2.2026

Svenskspråkig grundläggande utbildning i Karleby

Sisällys

1	Bakgrund.....	3
2	Bakgrundsinformation om tidigare beslut om de svenska skolornas skolnät.....	3
3	Förverkligade elevantal och storlek på åldersklasserna.....	4
4	Elevprognosen för de svenska skolorna.....	6
5	Fokus på Såka och Villa	8
6	Såka skola	8
6.1	Såka skolas elevantal och elevprognos	9
6.2	Småbarnspedagogik i Såka.....	11
6.3	Skolbyggnadens skick och byggnadsteknisk bedömning	12
6.4	Alternativa platser för Såka skola	14
6.5	Skolskjutsar.....	15
6.6	Såka skolas kostnader.....	15
6.7	Olika alternativ att beakta	16
6.8	Bysamhället i symbios med skolan.....	17
6.9	Villa skolas rektors utlåtande gällande inrymmande av Såka skola i Villa skolas befintliga utrymmen.....	18
7	Konstateranden – läget just nu	18
8	Såka skolas pedagogiska plan	19
9	Barnkonsekvensbedömning	21

Detta dokument har sin utgångspunkt i den utredning av det svenska skolnätet i Karleby som gjordes 2023. Tanken var att endast uppdatera den tidigare utredningen, och sätta fokus på Såka skolas situation. Uppgiften visade sig vara utmanande. Efter att utredningen redigerats och uppdaterats, finns det fortfarande många outredda faktorer och en del osäkerhetsfaktorer. Detta dokument som presenteras svenska skolsektionen 19.2.2026 kan ses vara en mellanrapport för att kunna ta ett steg vidare i processen och beslutsgången.

1 Bakgrund

Huvudsakliga syftet med utredningen har varit att se på olika möjliga alternativ gällande Såka skola, eftersom skolfastigheten inte längre är i bästa skick. Samtidigt ges en överblick av det svenskspråkiga skolnätet för grundläggande utbildning i Karleby. Vi ser även på eventuella ändringsbehov, och/eller investeringsbehov, i skolnätet de närmast följande åren. Vilka olika alternativ har vi att gå vidare med.

2 Bakgrundsinformation om tidigare beslut om de svenska skolornas skolnät

Karleby stadsfullmäktige godkände 13.3.2017 § 15 rapporten Tjänster för småbarnspedagogik och utbildning i Karleby, Vision för servicenätverken på 2020-talet. I rapporten godkändes följande principer för omprövning av servicenäten:

1. *"Hur servicebehovet utvecklas i och med att staden växer och stadsstrukturen förändras"*
2. *"Hur behovet av tjänster för utbildning och fostran utvecklas i riktning mot målen för de nya planerna för småbarnspedagogik och läroplanerna"*
3. *"Stärka fortsatt pedagogisk tillväxt och inläring i de lärmiljöer som skapas"*
4. *"Sammanlagning av enheter samt allaktivitetshusmodeller för bättre utformning av tjänster"*
5. *"Förbättrad ekonomisk effektivitet samt nedskärning av kostnader för personal, fastigheter och stödtjänster på lång sikt."* (s. 5)

I enlighet med beslutet om servicenätet togs beslut att utgångspunkten för ett tätare servicenät är att minimiantalet elever i en skolenhet som upprätthålls höjs från 32 till 48. I praktiken innebär detta att skolenheter med två undervisningsgrupper läggs ner och sammanslås med närmaste grannskola.

Beslutet var stort för de svenska undervisningstjänsterna som på den tiden upprätthöll sex svenska skolor med årskurs 1–6 och de fastställda minimigränserna för elevantalet uppnåddes inte i tre av dessa skolor. Förberedelserna inleddes efter fullmäktiges beslut om servicenätet och resultatet blev att en ny byggnad byggdes för Chydenius skola. I samband med att skolan blev klar i början av 2020, sammanslogs Rödsö och Vittsar skola med Chydenius skola.

I och med beslutet om skolnätet inleddes också förberedelserna för en sammanslagning av Villa skola och Kyrkbackens skola. Sammanslagningen blev slutligen av i augusti 2022 när Villa skolas utvidgning blev klar och Villa skolas elever och före detta Kyrkbackens skolas elever flyttade ut från de tillfälliga lokalerna vid Vingesgatan till den renoverade Villa skola. Elevantalet var inte orsaken till den här sammanslagningen. Orsaken var att Kyrkbackens skola behövde nya fungerande lokaler.

Öja skola var den tredje skolan där elevantalet inte nådde det fastställda minimigränsen. Stadsfullmäktige beslutade efter behandlingen av utredningen som gällde Öja skola (4.4.2022 § 24) att verksamheten i Öja skola får fortsätta.

Såka skolas fastighet och dess behov av renovering har behandlats i nämnden för undervisning och fostran (25.04.2023 § 33). Nämndens beslut var att anteckna utredningen för kännedom och konstatera att tidsplanen för åtgärder behandlas i samband med planering av skolinvesteringar. Skolnåtsutredningen har även förts stadsstyrelsen till kännedom (08.05.2023 § 189). I den av fullmäktige godkända budgeten för 2026 nämns att planeringen av Såka skola fortsätter. I samma budget finns Såka skola med i stadsstrukturnämndens investeringsplan, där man år för 2027 reserverat 400 000€ för Såka skola.

Såka skola har senast behandlats i Sektionen för svenska utbildningstjänster 27.11.2025 § 29. Efter diskussion antecknades ärendet för kännedom.

3 Förverkligade elevantal och storlek på åldersklasserna

Av tabellen nedan framgår elevantalet i de svenska skolorna under läsåren 2016–2025 enligt statistikdagen 20.9.

År	Chydenius	Vittsar	Rödsö	Villa	Kyrkbacken	Såka	Öja	Donnerska	Totalt
2016	127 (tot. 199)	44	28	127 (tot. 223)	96	64	31	280	797
2017	127 (tot. 199)	44	28	127 (tot. 223)	96	62	31	280	795
2018	138 (tot. 215)	44	33	132 (tot. 221)	89	66	32	256	790
2019	152 (tot. 228)	41	35	132 (tot. 215)	83	65	33	249	790
2020	230			135 (tot. 217)	82	66	38	253	804
2021	235			203		63	39	263	803
2022	245			206		56	39	262	808
2023	257			209		62	40	274	842
2024	260			210		61	38	266	835
2025	247			218		61	35	275	844
medelvärde	232			215		63	36	266	811

Tabell 1. Skolornas elevantal

- *) Rödsö skola och Vittsar skola sammanslagna med Chydenius skola
 **) Kyrkbackens skola sammanslagen med Villa skola
 tot. Rödsö skolas och Vittsar skolas elever medräknat i Chydenius skola
 tot. Kyrkbackens skolas elever medräknat i Villa skola

Elevantalet i Chydenius skola (Rödsö skola och Vittsar skola medräknat) har ökat fram till 2024. Elevantalet 2025 är dock mindre än året innan.

Chydenius skolas elevantal (Rödsös och Vittsars elever inräknade) har ökat fram till 2024 medan elevantalet 2025 är mindre. Elevantalet har hittills varit stabil eller till och visat på en

ökning. Från och med läsåret 2025–2026 verkar trenden dock ha svängt och elevprognosen visar på en gradvis minskning av elevantalet de kommande sex åren. Skolan har två parallellklasser i varje årskurs och en specialklass.

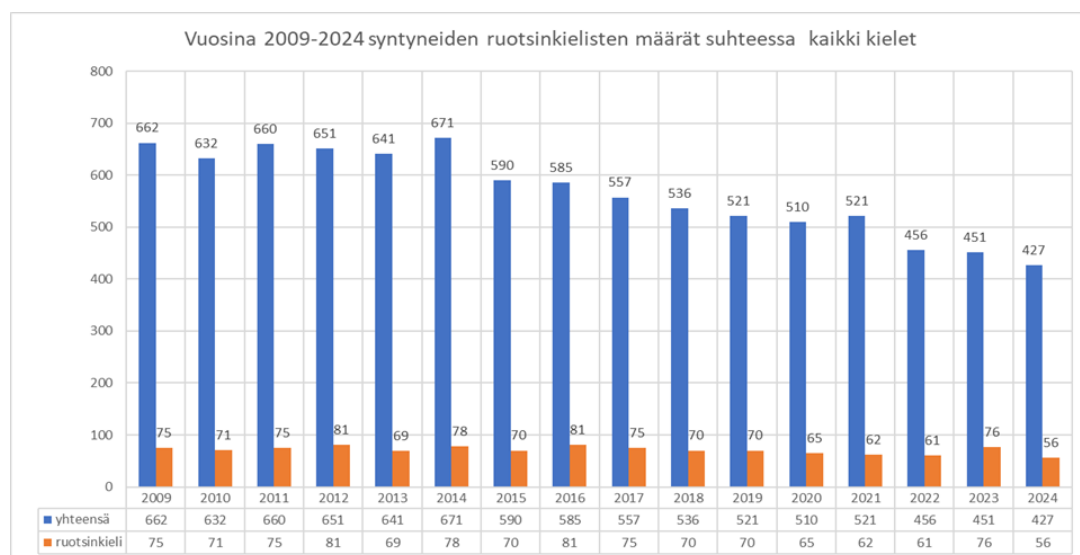
Såka skola har i regel haft aningen över 60 elever. I dag har skolan 62 elever. Enligt hösten 2025 gjord elevprognos är elevantalet minst 60 fram till 2030–2031.

Villa skolas elevantal (Kyrkbackens elever medräknade) har hittills varit stabil. Efter Villa skolas renovering och utvidgning har ingen begränsning av elevantagning behövts. Skolan har två parallellklasser i varje årskurs och utöver detta även specialklasser. I Villa skola ordnas även undervisning enligt verksamhetsområden för elever i årskurs 1–9.

Öja skolas elevantal var i början av granskningsperioden, år 2016, 31 elever. Flest elever hade Öja skola år 2023, med 40 elever. I dag, läsåret 2025–2026, har Öja skola 35 elever.

Storleken på åldersklasserna

Under perioden 2009–2024 föddes i Karleby årligen 427 till 671 barn. Andelen svenskspråkiga har varierat mellan 11% och nästan 17% procent. Efter år 2014 har antalet födda barn per år gradvis minskat. Enligt Platsdatas information 3.2.2026 bor för tillfället 412 barn födda år 2025 i Karleby.

Tabell 2 Källa: Platsdata 12.5.2025, Karleby stad

Då man ser på antalet födda barn som registrerats som svenskspråkiga har antalet under åren 2009 – 2024 varit som högst åren 2012 och 2016. Under båda dessa åren registrerades 81 barn som svenskspråkiga. Det lägsta antalet hittas år 2024, då endast 56 nyfödda registrerades som svenskspråkiga. För de 412 barn som är födda 2025 finns ännu inte fullständig data om modersmål att tillgå.

Av tabellen nedan framgår antalet födda barn per år som registrerats som svenskspråkiga uppdelade enligt elevupptagningsområde.

födelseår	Chydenius	Såka	Villa	Öja	Totalt
2009	32	9	29	5	75
2010	26	7	34	4	71
2011	34	9	26	6	75
2012	42	6	27	6	81
2013	35	5	24	5	69
2014	47	7	20	4	78
2015	28	5	32	5	70
2016	45	8	24	4	81
2017	28	9	33	5	75
2018	34	5	25	6	70
2019	30	6	31	3	70
2020	33	8	17	7	65
2021	31	3	26	2	62
2022	28	5	25	3	61
2023	38	10	23	5	76
2024	29	5	21	1	56

Tabell 3 Antalet födda 2009–2024 som är registrerade som svenskspråkiga och boende i Karleby 12.5.2025. Källa: Platsdata

4 Elevprognosen för de svenska skolorna

I Karleby iaktas närskoleprincipen enligt vilken utbildningsanordnaren anvisar eleven en närskola enligt hemadressen. De svenska skolornas elevantagning styrs av beslutet om principerna för elevantagning inom den svenska grundläggande utbildningen i Karleby som fattats av bildningsnämndens svenska sektion (11.11.2020 § 40). Elevens vårdnadshavare kan i enlighet med dessa principer också ansöka om en skolplats i en annan skola än i närskolan.

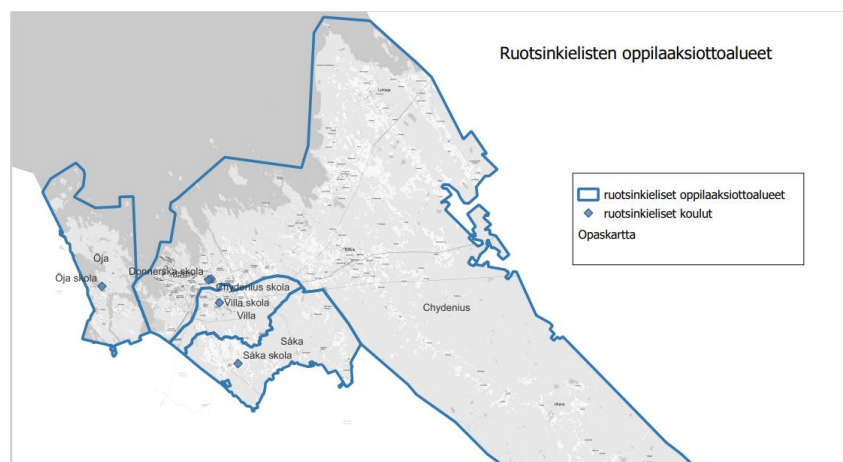

Bild 1: Elevantagningsgränser för de svenska skolorna

En del av de svenska skolornas elever kommer från tvåspråkiga familjer, eller till och med helt finskspråkiga familjer. Det språk som registrerats som barnets modersmål i befolkningsregistret är inte avgörande för val av undervisningsspråk. Vårdnadshavarna kan välja att anmäla sitt barn till en svensk skola även om barnets modersmål inte är svenska. Det är på utbildningsanordnarens ansvar att bedöma om barnet behärskar skolspråket tillräckligt bra för att klara sig i skolan. Familjens val av småbarnspedagogisk enhet och förskola är ett starkt tecken på det kommande skolspråket. Det garanterar dock inte att barnet anmäls till en skola med samma undervisningsspråk.

Antalet födda som registrerats som svenskspråkiga har varit relativt stabilt fram till år 2023, då något fler barn föddes jämfört med tidigare år. År 2024 och 2025 har det fötts betydligt färre

barn. Det totala antalet födda i Karleby år 2024 var endast 427, varav 56 barn registrerades med svenska som modersmål. År 2025 föddes ännu färre barn, endast 412.

Vid utarbetande av en elevprognos för svenska skolor är det nödvändigt att granska platsdatauppgifter och uppgifter om modersmålet som fått från befolkningsregistercentralen samt uppgifter från tidigare år om hur stor andel av de elever som går i en svensk skola har finska som modersmål. Det bör också beaktas att det redan i nuläget finns många tvåspråkiga barn inom grundläggande utbildning och småbarnspedagogik som är registrerade som finskspråkiga i befolkningsregistret. Personalen inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning har ofta kännedom om att också familjens andra barn kommer att delta i svensk småbarnspedagogik och undervisning. Man bör emellertid vara medveten om att familjerna väljer mellan en svensk och finsk skola först i det skedet då barnet anmäls till första klassen.

Antal barn inom småbarnspedagogik samt elevprognos för Såka och Villa

Vi försöker i detta avsnitt se framåt och fördjupar oss i elevprognosen för Såka skola och Villa skola fram till läsåret 2030–2031. Vi börjar dock med att se på antalsmässiga och procentuella fördelningen mellan språkgrupperna i de svenskspråkiga enheterna inom småbarnspedagogik.

Den minskade nativiteten väntas minska det framtida elevantalet även i de svenskspråkiga skolorna. Samtidigt kan ses en trend där allt fler elever med finska som modersmål väljer en svensk skola. Tabellen nedan visar antalet avtal om småbarnspedagogik enligt barnets födelseår vid de svenska enheterna. Av tabellen nedan framgår hur många av dessa barn har något annat modersmål än svenska.

Placering inom småbarnspedagogiken enligt modersmål - svenskspråkiga enheter									
Uppgifterna hämtade från småbarnspedagogikens register för perioden 1.9.2025 - 30.9.2025. Klassificering enligt födelseår, enhet och modersmål.									
Äidinkielenä ruotsi	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	s. 2023	s. 2024	s.2025	yht.	% kaikista 2020
	*försk.2025								
Daghemmet Trivselvrån		9	13	7	11	5		45	90,0 %
Hakalax daghem		24	10	19	11	3		67	77,4 %
Kaustar daghem		4	1	9	2	2		18	80,0 %
Kyrkbackens daghem		4	8	9	5	3		29	66,7 %
Svenska daghemmet		5	7	4	5	0		21	62,5 %
Såka daghem	6	6	4	4	9	3		32	66,7 %
Öja daghem	3	7	2	2	3	1		18	100,0 %
YHT.	9	59	45	54	46	17	0	230	77,6 %
Äidinkielenä suomi	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	s. 2023	s. 2024	s. 2025	yht.	
Daghemmet Trivselvrån		1	2	1	0	0		4	10,0 %
Hakalax daghem		5	8	4	4	2		23	16,1 %
Kaustar daghem		1	3	2	1	1		8	20,0 %
Kyrkbackens daghem		1	2	2	2	0		7	16,7 %
Svenska daghemmet		3	3	3	0	1		10	37,5 %
Såka daghem	5	3	3	3	2	2		18	33,3 %
Öja daghem	3	0	0	1	1	1		6	0,0 %
YHT.	8	14	21	16	10	7	0	76	18,4 %
Kaikki äidinkielet	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	s. 2023	s. 2024	s. 2025	yht.	
Daghemmet Trivselvrån		10	16	8	11	5		50	
Hakalax daghem		31	18	24	15	5		93	
Kaustar daghem		5	4	11	3	3		26	
Kyrkbackens daghem		6	10	11	8	3		38	
Svenska daghemmet		8	10	7	5	1		31	
Såka daghem	11	9	7	7	11	5		50	
Öja daghem	6	7	2	3	4	2		24	
YHT.	17	76	67	71	57	24	0	312	
Äidinkielenä muu kuin ruotsi (%)	47 %	22 %	33 %	24 %	19 %	29 %		26 %	

Tabell 4: Antalet avtal om småbarnspedagogik i de svenska enheterna, uppdelat enligt modersmål. Källa: Karleby småbarnspedagogiska administrationen 1.9.2025.

Antalet barn med annat modersmål än svenska har ökat. Enligt situationen 1.9.2025 har 26% av barnen i de svenskspråkiga enheterna annat modersmål än svenska. Detta utgående från medelvärde uträknat på totala antalet barn födda 2019–2025 som just nu är i småbarnspedagogik i svenskspråkiga enheter. Den procentuella andelen finskspråkiga inom svenskspråkig småbarnspedagogik totalt var 18,4%. I Såka daghem var den procentuella andelen finskspråkiga 33,3%, eller 18 barn av totalt 50.

5 Fokus på Såka och Villa

Svenska skolnätet i Karleby har genomgått stora förändringar sedan år 2016. Av de tidigare sex skolorna med undervisning i åk 1–6 finns i dag fyra kvar. Chydenius skola, Villa skola och Donnerska skolan samt Karleby svenska gymnasium, har nya eller nyrenoverade fastigheter till sitt förfogande. Skolbyggnadernas underhållsbehov har därmed minskat.

Såka skola har fem undervisningsgrupper samt en morgon- och eftermiddagsklubb. Småbarnspedagogiska enheten och förskolan har sina lokaler i Såka byagård och Runars fastighet. För gymnastikundervisning och skollunch finns lokaler i byagården. Ungefär en tredjedel av eleverna kommer från finskspråkiga familjer. Utrymmena i Såka skola möter behovet då man ser till antalet kvadratmetrar, men fastigheten har ett stort renoveringsbehov.

Ombyggnaden av Villa skola blev klar 2011 och utvidgningen 2022. I byggnaden finns lokaler för förskoleundervisning, samt för två parallellklasser för varje årskurs 1–6. Dessutom finns utrymmen för två specialklasser. I samband med utvidgningen av skolbyggnaden gjordes också ändringar och förbättringar av skolans gårdsplan. Livslängden för hustekniken är tiotals år. Utrymmena är ändamålsenliga och det vore möjligt att ta emot fler elever än vad skolan har just nu. Antalet varierar naturligtvis per årskurs, men i regel skulle endast två parallella undervisningsgrupper behövas per årskurs även om Såka skolas elever integrerades i Villa skola.

6 Såka skola

Såka skola är belägen på landsbygden, på en naturnära plats ca 12 km från centrum. Skolan har 62 elever i årskurserna 1–6. Skolan ligger i centrum av byn Såka. Intill skolan finns ett daghem och i en separat fastighet en förskola som båda drivs av Såka byaförening.

Skolan och byaföreningen har ett nära samarbete. Eleverna äter skollunchen i byagårdens matsal och byagårdens festsal används av skolan som gymnastiksal. Byaföreningen ordnar skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet. Det nära samarbetet med förskolan säkerställer en smidig övergång från förskolan till första klass. Såka skolas gårdsplan ger goda förutsättningar för utomhuspedagogik, vilket också är ett av skolans tyngdpunktsområden i undervisningen. Intill skolan finns både en grusplan och en gräsplan. Den 10,5 km långa friluftsleden i Såka är i bruk året runt (vandring och skidåkning) och startar från skolans gräsplan.

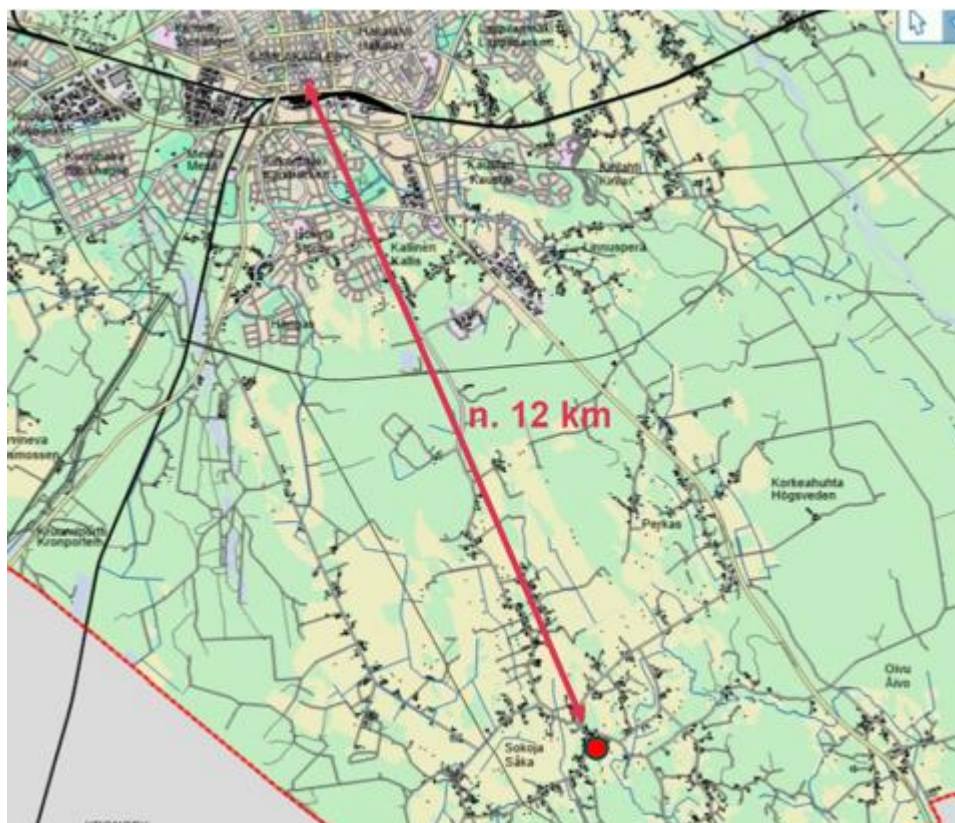

Bild 2. Såka skola ligger ca 12 km sydost om Karleby centrum.

6.1 Såka skolas elevantal och elevprognos

Elevantalet i Såka skola verkar fram till och med läsåret 2030–2031 hållas på en stabil nivå, med ca 60 elever i skolan totalt. En stor del av eleverna (30–40%) har enligt befolkningsregistret finska som modersmål.

Elevprognosen som uppgjorts i september 2025 torde för Såka skolas del vara relativt noggrann. I utarbetandet av elevprognosen har använts information som Såka daghem och byaföreningen har. Prognosen baserar sig på barn som redan nu omfattas av svenska småbarnspedagogiska tjänster, eller vilkas syskon är inom svensk småbarnspedagogik/skola. I regel väljer nästan 100% av barnen som går i Såka daghem att fortsätta i Såka skola. Det här gör prognosen pålitlig då i princip varje barn som finns medräknad går att namnge.

Såka skola							
2024-2025		svenskspr.	totalt	förverkligat	antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevantal	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2017	9	17	14	5	35,71 %	1,56
2	2016	8	12	11	3	27,27 %	1,38
3	2015	5	12	10	5	50,00 %	2,00
4	2014	7	16	9	2	22,22 %	1,29
5	2013	5	15	8	3	37,50 %	1,60
6	2012	6	16	9	3	33,33 %	1,50
		40	88	61	21	34,43 %	1,53

Såka skola							
2025-2026		svenskspr.	totalt	förverkligat	antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevantal	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
2	2017	9	17	16	7	43,75 %	1,78
3	2016	8	12	10	2	20,00 %	1,25
4	2015	5	12	10	5	50,00 %	2,00
5	2014	7	16	9	2	22,22 %	1,29
6	2013	5	15	8	3	37,50 %	1,60
		39	81	62	23	37,10 %	1,59

Såka skola							
2026-2027		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
2	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
3	2017	9	17	16	7	43,75 %	1,78
4	2016	8	12	10	2	20,00 %	1,25
5	2015	5	12	10	5	50,00 %	2,00
6	2014	7	16	9	2	22,22 %	1,29
		40	79	65	25	38,46 %	1,63

Såka skola							
2027-2028		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2020	8	12	11	3	27,27 %	1,38
2	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
3	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
4	2017	9	17	16	7	43,75 %	1,78
5	2016	8	12	10	2	20,00 %	1,25
6	2015	5	12	10	5	50,00 %	2,00
		41	75	67	26	38,81 %	1,63

Såka skola							
2028-2029		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2021	3	9	7	4	57,14 %	2,33
2	2020	8	12	11	3	27,27 %	1,38
3	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
4	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
5	2017	9	17	16	7	43,75 %	1,78
6	2016	8	12	10	2	20,00 %	1,25
		39	72	64	25	39,06 %	1,64

Såka skola							
2029-2030		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2022	5	9	9	4	44,44 %	1,80
2	2021	3	9	7	4	57,14 %	2,33
3	2020	8	12	11	3	27,27 %	1,38
4	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
5	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
6	2017	9	17	16	7	43,75 %	1,78
		36	69	63	27	42,86 %	1,75

Såka skola							
2030-2031		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	andra än födda sv.spr	antal födda sv.spr.
1	2023	10	18	13	3	23,08 %	1,30
2	2022	5	9	9	4	44,44 %	1,80
3	2021	3	9	7	4	57,14 %	2,33
4	2020	8	12	11	3	27,27 %	1,38
5	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
6	2018	5	9	9	4	44,44 %	1,80
		37	70	60	23	38,33 %	1,62

Såka skola							
2031-2032		svenskspr.	totalt		antal andra än	%-andel i klassen	koefficient X
årskurs	födelseår	födda i Såka	födda i Såka	elevprognos	födda sv.spr.	utöver födda sv.spr.	antal födda sv.spr.
1	2024	5	11	?	?		
2	2023	10	18	13	3	23,08 %	1,30
3	2022	5	9	9	4	44,44 %	1,80
4	2021	3	9	7	4	57,14 %	2,33
5	2020	8	12	11	3	27,27 %	1,38
6	2019	6	13	11	5	45,45 %	1,83
		37	72	51+åk1			

Tabell 5: Såka skolas förverkligade elevantal 2024–2026 samt elevprognos 2026– 2031

VILLA SKOLA OCH SÅKA SKOLA TILLSAMMANS											
LÄSÅR	antal förskola	1	2	3	4	5	6	åk 1-6	VO-elever +åk 7-9	Gr. Utb. totalt	med försk. TOTALT
2022-2023	44	48	37	42	44	45	45	261	0	261	305
2023-2024	56	43	48	38	42	46	48	265	0	265	321
2024-2025	45	53	38	45	35	41	40	266	5	271	321
2025-2026	45	44	54	37	45	35	41	273	6	279	330
2026-2027	33	45	44	54	37	45	35	276	4	280	317
2027-2028	28	33	45	44	54	37	45	273	3	276	307
2028-2029	34	28	33	45	44	54	37	253	1	254	289
2029-2030	36	34	28	33	45	44	54	246	0	246	282
2030-2031	24	36	34	28	33	45	44	224	0	224	248
2031-2032											

Tabell 6: Villa skolas och Såka skolas gemensamma elevantal enligt elevprognos (2022–2026 förverkligade elevantal)

6.2 Småbarnspedagogik i Såka

Såka daghem har sammanlagt 62 godkända platser inom småbarnspedagogik och förskola, fördelade på två fastigheter.

Runars hus: Förskolan och femåringarna (födda 2020) håller till i Runars hus. I fastigheten tillåts 22 barn totalt. Alla platser är upptagna (11 förskole-elever och 11 i femåringarnas grupp).

Byagården: De utrymmen som i byagården är reserverade för småbarnspedagogisk verksamhet är godkända för 40 platser, fördelade i tre grupper beroende på barnens ålder (12+21+7=40 platser).

För tillfället är antalet barn enligt följande:

1-2 år: 12 barn (2024-2023 födda)

2-3 år: 14 barn (2023-2022 födda)

3-4 år: 7 barn (2021 födda)

Inom småbarnspedagogik och förskola är för tillfället 55 barn. Även om man har totalt 62 platser har man inte möjlighet att ta in fler barn för tillfället. I småbarnspedagogiken räknas barn under tre år med en platskoefficient på 1,75. Då så många (18 barn) inte ännu fyllt tre år fylls kvoten av antal platser.

Såka daghem är förstahandsvalet för majoriteten av familjerna i Såkaområdet, både bland svensk- och finskspråkiga familjer. Det är en omtyckt arbetsplats med mycket liten personalomsättning. Såka daghems- och byagårdsförening har också hand om morris- och eftisverksamheten vid Såka skola. Där är 12 barn inskrivna för tillfället.

6.3 Skolbyggnadens skick och byggnadsteknisk bedömning

IdeaStructura Oy har genomfört en konditions- och renoveringsundersökning i Såka skola. Undersökningen har uppdaterats 16.12.2020.

Såka skolas äldsta del blev klar år 1884 och skolans har utvidgats 1927 samt 1955 (bild 1 och 2). I källarvåningen har det dessutom byggts extra utrymme intill slöjdsalen 1972. Byggnaden har 1–2 våningar ovanför markytan, höga kalla vindsutrymmen samt källarlokaler under markytan i olika delar av byggnaden. I byggnaden ordnas undervisning för årskurs 1–6 samt eftermiddagsverksamhet som upprätthålls av byaföreningen. Byggnadens totala våningsyta är 1 049 m², varav 3 997 m³ är uppvärmda lokaler och 1 021 m³ är kalla lokaler. Byggnadens huvudsakliga byggnadsmaterial är timmer, stålbetong och bränt lertegel.

Byggnaden är skyddad med beteckningen rk-7 som kulturhistoriskt objekt med lokalt intresse (Ettappgeneralplan för bybebyggelsen i Stamkarleby, godkänd 4.2.2019).

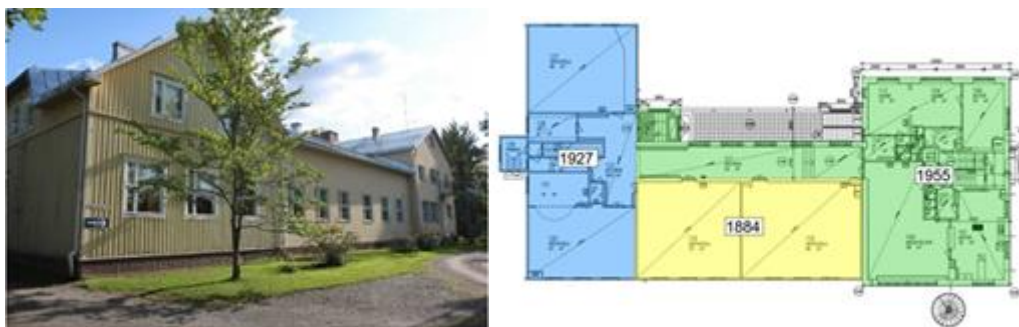

Bild 11. Bild av skolbyggnaden som varit föremål för undersökningen (bild: IdeaStructura Oy)

Bild 12. Planritning av byggnadens bottenvåning kompletterad med byggnadsår för byggnadens olika delar som baserar sig på gamla ritningar och andra utgångsuppgifter (bild: IdeaStructura Oy)

Med tanke på en eventuell ombyggnad är största delen av byggnaden i relativt gott skick i fukttekniskt avseende och i fråga om bärande konstruktioner, enligt IdeaStructuras undersökning. I konstruktionerna som ansluter mot mark finns inget som antyder på omfattande fuktproblem, med undantag av ett enskilt, mindre viktigt utrymme.

Byggnaden har senast renoverats 1955, och en ny renovering som omfattar hela byggnaden är nu aktuell. Undersökningen visar att vid en eventuell ombyggnad gäller de största konstruktionsmässiga reparationsbehoven genomgående förnyelse av värmeisolerings-/fyllnadsmaterialet i bottenbjälklagen, mellanbjälklagen och vindsbjälklagen samt ytkonstruktionerna i byggnadsdelarna från 1884 och 1927 samt heltäckande förbättring av

konstruktionernas lufttäthet. I dessa konstruktioner användes redan i byggnadsskedet sådana organiska material, som värmeisolerings-/fyllnadsmaterial, som naturligt innehåller bl.a. mikrobiella föroreningar, såsom sågspån, mossor, silt och halm. Det är också sannolikt att värmeisolerings-/fyllnadsmaterialen blivit våta under årenslopp på grund av vattenskadorna, tak- och rörläckage samt städvatten, och att de till en viss grad har dolda fuktskador som torkat. På många ställen har det konstaterats uppenbara brister i konstruktionernas lufttäthet, vilket leder till att luft som kan innehålla föroreningar strömmar in i konstruktionerna och försämrar inomhusluftens kvalitet. Det är motiverat att riva och byta ut den extra värmeisolering som finns på insidan av ytterväggen av timmer eftersom det gör det möjligt att undersöka i vilket skick timret är och att på ett tillförlitligt och täckande sätt förbättra lufttätheten i ytterväggarna och deras konstruktionsanslutningar. Det kan också vara motiverat att förnya värmeisoleringen i alla träkonstruktioner för att förbättra byggnadens energieffektivitet.

Byggnadsdelen från 1955 består till största delen av massivtegel och betong. Åtgärdsbehoven i den gäller förnyande av fyllnadslagret/värmeisoleringen i mellanbjälklagen och vindsbjälklagen och åtgärder för att förbättra lufttätheten samt beroende på den framtida användningen av källarutrymmena, förnyande av golv- och väggkonstruktionerna i källarvåningen som ansluter mot mark.

Andra byggnadsdelar som behöver förnyas i samband med en ombyggnad är alla fönster och dörrar, de brädfodrade fasaderna på byggnadsdelen från 1927, de före detta ytterväggarna som numera är mellanväggar i byggnadsdelen från 1884 samt ytmaterialen i alla torra utrymmen och ytkonstruktionerna i alla våtrum. Byggnadens VVSE-teknik är också föråldrad och behöver förnyas i samband med en ombyggnad. I samband med en ombyggnad bör byggnadens självdragsventilation ersättas med ett modernt mekaniskt till- och frånluftsventilationssystem. Byggnadens vattentak som förnyats på 2010-talet är fortfarande i ett skick som motsvarar nyskick.

I undersökningen konstateras att en ombyggnad som inbegriper alla dessa åtgärder blir rätt omfattande, men det har inte i samband med undersökningen upptäckts sådana mycket svårreparerade eller skadade konstruktioner som skulle kunna äventyra kvaliteten på inomhusluften eller den övriga säkerheten i de renoverade lokalerna. Man kan således inte motivera med tekniska skäl som hänför sig till innelufts kvaliteten eller byggnadens dåliga skick att byggnaden ska rivas och ersättas med en ny byggnad. För att byggnaden ska motsvara en nybyggnad till innelufts kvaliteten och till sin användbarhet krävs det dock i praktiken en totalrenovering, vars så kallade reparationsgrad som beskriver renoveringens omfattning och kostnader har uppskattats i undersökningen vara minst 90 ... 100 procent. När reparationsgraden klart överstiger 70 procent, som betraktas som en allmän gräns, kan en ombyggnad inte anses vara en motiverad och teknisk-ekonomiskt lönsam lösning jämfört med en ny byggnad, särskilt inte om lokalerna inte anses vara lämpliga till sin storlek eller andra egenskaper efter renoveringen.

Trellum Consulting Oy har i sin beräkning (uppdatering av byggnadernas värde i Karleby stad 2021, 22.4.2022) bedömt att Såka skolas tekniska nuvärde är 896 656 euro och konditionsklass är 37 procent.

Byggnad	Adress	Byggnadsår	m2	Åter- anskaffnings- värde €/m2	Åter- anskaffnings- värde	Slitage	Investering 2021
Såka skola	Gamla Skrabbvägen 15	1925	1 099	2 214	2 433 450	42 585	38 865

Tekniskt värde	Tekniskt värde €/m2	Konditionsklass	Eftersatt underhåll	Behov av ombyggnad	Behov av grundlig förbättring	Syn
896 656	816	37 %	928 432	1 293 449	2 023 484	29.1.2021

Tabell 7. Trellum Consulting Oy:s uppskattning

Vid bedömningen av skolbyggnadens skick är det också skäl att fästa uppmärksamhet vid att skolans gårdsområde istandsattes 2008 för ca 100 000 euro. För istandsättningen av gårdsområdet användes medel som beviljats av Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne för att täcka cirka 50 procent av kostnaderna.

6.4 Alternativa platser för Såka skola

Man har redan i förutredningen velat granska var skolan eventuellt kunde placeras. Såka skolas nuvarande plats är bra med tanke på skolskjutsarna och placeringen av skolgården. En utmaning kan anses vara att eleverna måste ta sig över Gamla Skrabbvägen när de ska äta lunch eller delta i undervisning som ordnas i byagården. Med tanke på en ombyggnad/ny byggnad har man velat granska alternativa plaster för skolan.

Bild 16. Nuläget i Såka skolas näromgivning-

Staden äger skoltomten och idrottsplanens tomt. Skolans tomt är 9500 m² och idrottsplanens tomt är 22 464 m². I Etappgeneralplan för bybebyggelsen i Stamkarleby har skolan betecknats som kulturhistoriskt objekt med lokalt intresse. De reparations- och ändringsarbeten som utförs i byggnaderna, förändringarna av användningsändamålet samt kompletterande byggande och de åtgärder som vidtas på området ska vara sådana att områdets byggnadshistoriskt, kulturhistoriskt eller landskapsbildsmässigt värdefulla karaktär bevaras. Miljön i området ska bevaras så att dess miljöbildsbaserade värde eller skyddsvärde inte förändras väsentligt. Byggnaderna bör försöka renoveras och underhållas med respekt för sitt ursprung. Byggnaderna får inte rivas utan tillstånd som avses i MBL 127 §. Om åtgärder som ändrar ett kulturhistoriskt betydande objekts karaktär ska utlåtande begäras av museimyndigheterna.

Storleken på skolans tomt är utmanande med tanke på att en ny skolbyggnad skulle placeras på den. Endast grusplanen skulle kunna vara en tänkbar ny byggplats. Om man beslutar att bygga en ny skola skulle den nuvarande skolbyggnaden eventuellt säljas och då borde man stycka en egen tomt för den. Skolgården ligger på skolans baksida och borde därför ingå i försäljningen av den gamla skolans tomt med tanke på tomtens användbarhet. Detta i sin tur innebär att skolans tomt på ca 4 200 m² skulle vara för liten och svår att använda för ett nybyggnadsprojekt på grund av att tomten skulle delas av en väg till den gamla skolan.

Det är möjligt att utvidga den nuvarande skolan med beaktande av den värdefulla skolbyggnadens kulturhistoriska värden. På så sätt skulle också skolans iståndsatta gårdsområde kunna bevaras. Vid undersökning av riktningen skolan borde utvidgas i, skulle det vara bra att bevara skogsområdet som ligger mellan skolan och fotbollsplanen med tanke på byns historia och det allmänna landskapet i Såka. En del av skogsområdet syns i flygfotografier

från 1940-talet, en tid då t.ex. fotbollsplanen var odlingsmark. Skolans mångsidiga och mångformiga omgivning, som möjliggör olika undervisningsmöjligheter och stimulanser, och landskapet talar för att skogen/trädbeståndet ska bevaras. På norra sidan av skolans tomt finns björkar som troligtvis både planerats och förekommer naturligt, och under de senast åren har det förekommit stormskador där. Vid en noggrannare undersökning av en eventuell plats för utvidgningen borde man i mån av möjlighet anvisa sådana områden för byggandet där det finns trädbestånd som är i dåligt skick och så småningom kommer att avlägsnas, och i så stor utsträckning som möjligt bevara träd som är i gott skick.

6.5 Skolskjutsar

Såka skola är en byskola och ligger på landsbygden. Avståndet från skolan till stadens centrum är 12 km och avståndet från skolan till Kronoby kommuns gräns är 5,8 km längs landsvägen. Skolans trafikmiljö har planerats väl, men som det ofta är i landsbygden finns det inga leder för gång- och cykeltrafik i området. Fotgängare och cyklister rör sig längs landsvägens vägren.

16 elever i årskurserna 1–6, och tre förskoleelever, är berättigade till skolskjuts läsåret 2025–2026. De flesta elever som behöver skolskjuts bor i Åivo och Lahnakoski. På morgonen åker eleverna som behöver skolskjuts till skolan med stadstrafikens linje 32. De elever som bor i Lahnakoski skjutsas med beställningstrafik till Åivo hållplats, varifrån de fortsätter med bussen till Såka skolan.

Några elever bor på gångavstånd från Åivo hållplats. Jyväskylävägen är klassificerad som farlig skolväg för elever i årskurs 1–6 och får därmed inte korsas. Tre elever bor på andra sidan Jyväskylävägen och skjutsas därför till Åivo hållplats med taxi. Busslinje 32 tidtabell är planerad så att eleverna är i tid vid skolan då skoldagen börjar kl. 8.30. På eftermiddagen åker eleverna med bussen tillbaka till Åivo hållplats varifrån en del åker vidare med beställningstrafiken. Av de årliga skjutskostnaderna för Såka skola står den offentliga stadstrafiken för ca 7 700 euro och beställningstrafiken för ca 27 500 euro (moms 0%). Ifall verksamheten i Såka avslutas omfattas i praktiken alla elever av skolskjuts. Antalet elever som behöver skolskjuts skulle således öka med 40 elever och en till buss samt matartrafik behövs.

6.6 Såka skolas kostnader

I denna utredning har inte syftet varit att utreda ekonomiska aspekter. En sådan uträkning kräver att man fördjupar sig i utgifterna betydligt djupare än vad det nu funnits möjlighet till. Nedan finns dock ett utdrag över skolans förverkligade verksamhetskostnader ur budgetuppföljningen 2025 (9.2.2025). Den totalt budgeterade summan var 576 678€, varav 98% användes, det vill säga 565 197€.

Personalkostnader, undervisningstjänster	334 454
Köp av tjänster (mat/kosthåll, 62 896€, interna datatjänster 7950€)	74 781
Material, förnödenheter	11 124
Övriga verksamhetsutgifter (utrymmeshyror 126 816€, hyror för maskiner 8 940€)	136 858
Verksamhetskostnader totalt	557 217

Tabell 8. Kostnader totalt, Källa Unit4, budgetrapport 2025 (hämtat 9.2.2026)

6.7 Olika alternativ att beakta

I detta avsnitt behandlar vi olika alternativ som diskuterats, med tanke på skolelever inom Såka skolas elevupptagningsområde.

Alternativ a) Renovering av gamla skolfastigheten

En grov uppskattning av kostnaderna för en renovering har gjorts 10.12.2024. Med en renoveringsgrad så hög som 86,7% skulle kostnaderna för renoveringen vara uppskattningsvis 2 729 000€ utan moms. Positivt med en renovering vore att skolans gårdsplan skulle bevaras. Den är i sig värdefull med sina många olika trädslag. Skolgården har även ett relativt nytt lek område med många olika lekredskap som ju kom i fortsatt användning ifall befintliga skolan renoverades. Skolbyggnaden lär vara åtminstone delvis skyddad. Vid en renovering vore det ändå svårt att göra skolan mer tillgänglig, eftersom det finns rätt så många trappor eller trappsteg i byggnaden. Exempelvis är slöjdsalen placerad i källarvåningen. Det finns också en del krävande byggnadstekniska utmaningar då man förnyar en skolfastighet, som är byggd i flera skeden, till att bemöta dagens krav och kriterier för en offentlig byggnad, till exempel gällande ventilation. Den aspekt som främst talar för en renovering är den högbelägna och platsen där skolan är belägen.

Alternativ b) En skild modul på grusplan vid den gamla skolan

Denna lösning skulle möjligen kunna ge eleverna i Såka nya utrymmen relativt snabbt. Enligt tidigare diskussioner skulle möjligen en modul kunnat återanvändas från den numera stängda Jokilaakso-skola. Modulen som fanns på Jokilaakso skolas gårdsplan har dock avskrivits som potentiellt flyttobjekt till Såka, på grund av dess skick. Den hålls längre inte ens uppvärmd. Möjliga andra moduler har diskuterats, men några egentliga tillgängliga enheter finns inte att fås på kort sikt. Ett inköp eller leasing av modul vore relativt dyrt, och svårt att motivera ekonomiskt. Ifall en modul hittas, som staden redan äger, kunde detta alternativ vara åtminstone på kort sikt ekonomiskt sett försvarbart. En modul kunde möjligen placeras på den befintliga grusplanen vid befintliga skolan. Det skulle dock innebära att skolans gårdsplan krymper, och att skolans verksamhet skulle högst troligt fördelas på tre olika fastigheter. I modulen skulle klassrum finnas, i byagården finns matsal och gymnastiksal. Den gamla skolfastigheten skulle behövas för slöjdsal. Att dela upp verksamheten på detta sätt skulle innebära svårigheter för den dagliga verksamheten.

Alternativ c) Rivning och nybygge på samma plats som nuvarande skolan

I detta alternativ skulle fördelarna vara att man kunde bevara nuvarande skolgård med lekredskap och omgivning. Man skulle även undvika problematiken med eventuella risker en renovering kunde innebära byggnadstekniskt. Att nuvarande skolbyggnad är skyddad innebär dock att en fullständig, eller ens delvis rivning, kanske inte ens är möjlig att få tillstånd till. Ekonomiskt skulle rivningen medföra kostnader, men däremot skulle det bli inbesparingar då man inte skulle behöva bygga gårdsplan och flytta lekredskap.

Alternativ d) Nybygge i Såka, i närheten av byagården

Ett nybygge skulle ur byggnadsteknisk syn vara enklare att förverkliga än en omfattande renovering. Placeringen av den nya skolan är dock lite problematisk, med tanke på att staden inte äger lämplig mark i närheten av nuvarande skolbyggnad. I anslutning till byagården, 200 m från den befintliga skolan, äger byaföreningen mark som kunde vara möjlig plats för en ny skola. Det innebär att staden i så fall borde köpa markområdet.

Frågan huruvida den nya skolan skulle byggas av moduler eller på traditionellt vis bör lämnas till de sakkunniga. Positivt med alternativet är, att vid bygge av en ny skola kan man bättre beakta de kriterier som ställs på en modern skolfastighet. Den nya skolfastigheten skulle vara nära, och på samma sida av vägen, som byagården. Eftersom skollunchen äts i byagårdens matsal och gymnastiklektionerna hålls i byagårdens gymnastiksal, vore det ändamålsenligt med skolan precis intill byagården. Vad som i så fall skulle hända med den gamla skolfastigheten är oklart. Skulle byaföreningen eller någon annan privat aktör möjligen vara intresserad av att köpa fastigheten?

Alternativ e) En sammanslagning med Villa skola

Med tanke på att det totala antalet födda i Karleby har varit på nedgång sedan år 2015, och att denna trend syns även på nationell nivå, bör även granskas ifall det vore möjligt att samman slå Såka skola med Villa skola. Detta skulle innebära ökade kostnader för skolskjutsar, men samtidigt möjligen minskade lönekostnader i och med färre antal lärare totalt

sett. Enligt en preliminär grov uppskattning skulle kostnaderna för skolskjutsar öka med uppskattningsvis 150 000–200 000€. Detta är endast en initial grov uppskattning, och möjligen kunde summan vara lägre ifall man delvis lyckades koordinera skolskjutsarna med befintliga ruttor. Ser man på Villa skolas och Såka skolas elevprognos verkar antalet hållas på relativt samma nivå fram till och med läsåret 2028–2029. Efter det, ser det ut att elevantalet minskar. Vad kommer till elevprognosen bör dock poängteras att ju längre fram i framtiden vi blickar, desto mer osäker är prognosen.

Ifall antalet barn på Såka och Villa skolas elevupptagningsområden minskar enligt elevprognosen, kunde en sammanslagning av skolorna vara möjlig inom en överskådlig framtid. I detta nu är det inte möjligt, eller åtminstone ändamålsenligt med tanke på utrymmen. Villa skola har två parallellklasser i varje årskurs, och då man ser på de två skolornas sammanslagna elevantal per årskurs läsåret 2025–2026 är det endast årskurs två som möjligen skulle kräva en delning i tre basundervisningsgrupper.

En sammanslagning innebär att Karlebyns möjligheter att locka inflyttare till Såka försämras märkbart. Dessutom riskeras den verksamhet byaföreningen driver i form av småbarnspedagogik och förskola. Byaföreningen är en aktiv arbetsgivare till ca 20 anställda, och dess verksamhet stöds regelbundet med bidrag från Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne. Kostnaderna för en stängning av Såka skola innebär högst troligt att byaföreningen inte längre kan fortsätta med sin verksamhet som tidigare, och att staden även behöver ordna den småbarnspedagogiska verksamheten i egen regi.

Alternativ f) Vänta i några år för att se hur elevantalen utvecklas

På grund av Såka skolas nuvarande skick var detta alternativ inte till en början tänkt som något alternativ alls. Dock eftersom det är högst osäkert hur elevantalen i Karlebyns skolor utvecklas, så bör det även ses som ett alternativ att vänta några år. Ett beslut om en skolindragning tenderar att vara absolut, och en indragen skola öppnas sällan igen. Såka skolas elever är inte egentligen möjligt att integrera i Villa skola i nuläget. Det finns helt enkelt inte tillräckligt med utrymmen för en ändamålsenlig undervisning. Däremot, ifall nativiteten stannar på den låga nivå den nu är kommer kapacitet att frigöras även i Villa skola.

6.8 Bysamhället i symbios med skolan

Såka skola lever i symbios med Såka daghems- och byagårdsförening och Byagårdens fastighetsbolag. I nuläget finns 55 barn inom småbarnspedagogik och förskola. Föreningen upprätthåller även morris- och eftisverksamhet. Det finns möjlighet till morgonverksamhet från kl. 6.30. Eftermiddagsverksamheten slutar kl. 16.30. I morris- och eftisverksamhet deltar ca 15 barn. Vid behov har Såka daghems- och byagårdsförening även ordnat "lekis" 1–2 gånger per vecka, för barn i åldern 2–5 år, som i övrigt vistas hemma. Lekis har även fungerat som "språkvind" för helt finskspråkiga barn. Skolan använder byagårdens gymnastiksal/festsal och skollunchen serveras i byagårdens matsal.

Karleby stad är medlem i fastighetsbolaget och stadens ägarandel av fastigheten är 30%. Fastighetsbolaget är skuldfritt, liksom även daghems- och byaföreningen. Såka daghems- och byagårdsförening har erhållit betydande bidrag från Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne som möjliggjort verksamheten. Samma stiftelse har även stött Såka hem- och skolförening i samband med renoveringen av skolgården.

Såka hem- och skolförening ansvarar för skidspåret i Såka. För detta fås ett bidrag årligen av staden. Föräldraföreningen har byggt en "laavu" ca 1 km från skolan. Den används både av förskolan, skolan, bybor och övriga, för rekreation.

I nuläget är det mycket eftermiddagsverksamhet på skolan: MI-piano- och gitarrspelning, minior- och juniorverksamhet från Karleby svenska församling, 4h-klubb, Kohasu, handarbetsskola/Taito Keskipohjanmaa.

Ifall skolans verksamhet i något skede upphör i Såka finns det en fara att även den småbarnspedagogiska verksamheten försvinner, eftersom Daghems- och byaföreningens verksamhet är ekonomiskt beroende av att sälja kosthållningstjänster till skolan. Då samtidigt fastighetsbolaget drabbades, i form av uteblivna hyresinkomster för gymnastiksalen, skulle verksamhetsförutsättningarna försämrats i så stor grad att en fortsättning skulle vara mycket

osäker eller rentav omöjlig. Staden skulle då behöva ordna småbarnspedagogiska tjänster i egen regi, endera i Såka eller i befintliga enheter närmare centrum. Ser man endast på småbarnspedagogiken skulle arrangemanget inte leda till några inbesparingar, men däremot skulle servicen försämrats betydligt i Såka ifall servicen inte längre skulle finnas i byn.

6.9 Villa skolas rektors utlåtande gällande inrymmande av Såka skolas elever i Villa skolas befintliga utrymmen

Som rektor för Villa skola har jag ombetts ta ställning till möjligheten att inrymma Såka skolas verksamhet i våra nuvarande lokaler. Utifrån en genomgång av våra utrymmen, elevantal och verksamhetens behov är min bedömning att detta i nuläget inte är möjligt. Villa skola har idag inte tillräckligt med klassrum och ändamålsenliga delningsutrymmen för att ta emot ytterligare elevgrupper.

Redan med nuvarande elevantal är våra undervisningsutrymmen fullt utnyttjade. Vid en sammanslagning skulle gruppstorlekarna öka, vilket i sin tur skulle medföra ett större behov av att dela klasser i mindre undervisningsgrupper. Detta gäller särskilt i praktiska ämnen såsom handarbete och slöjd, där undervisningen av pedagogiska och säkerhetsmässiga skäl förutsätter mindre grupper och tillgång till särskilt anpassade utrymmen. I dagsläget saknas kapacitet för en sådan utökning. Även skolans matsal har en begränsad kapacitet och är redan nu nästan maximalt utnyttjad. De nationella rekommendationerna anger att eleverna bör äta inom tidsramen 10.30–12.00. För närvarande är detta tidsintervall i princip fullt disponerat.

En ökning av elevantalet skulle innebära betydande utmaningar både vad gäller schemaläggning och arbetsmiljö, och riskera att leda till orimligt tidiga eller sena lunchtider för eleverna. Sammanfattningsvis bedömer jag att Villa skolas nuvarande lokaler inte har tillräcklig kapacitet för att inrymma Såka skola med nuvarande elevantal utan att det påverkar undervisningens kvalitet, elevernas arbetsmiljö samt personalens arbetsförhållanden negativt. För att en sammanslagning ska vara genomförbar krävs utökade och ändamålsenliga utrymmen.

Villa skola, 11.2.2026 Joakim Hansén Rektor

7 Konstateranden – läget just nu

Situationen just nu är enligt följande. Skolfastigheten är i behov av åtgärder, även om läget inte är akut. Några egentliga problem med luftkvaliteten har inte upptäckts. Det står ändå klart att utrymmena inte motsvarar dagens krav på en skolbyggnad. Vi behöver kunna erbjuda våra elever toalettbesök utan att behöva gå ut via gården.

Elevprognosen är problematisk. Egentligen är det inte i Såka som en minskning i elevantal syns. Åtminstone inte än. Det är då man betraktar nativiteten i helhet i Karleby som oron växer. I Karleby bor 427 barn som är födda 2024 och 412 barn som är födda 2025. Ifall nativiteten fortsätter vara på samma låga nivå står vi troligtvis inför en ny skolnåtsutredning inom överskådlig framtid.

Frågeställningen blir oundvikligen, vågar och vill staden satsa på en investering i en ny skola i Såka i nuläget? Såkaborna har väntat på åtgärder redan länge, och skolan är byns hjärta. Hur många år till nöjer sig Såkaborna med nuvarande skolbyggnad?

Såka skola, Såka daghems- och byagårdsförening r.f. samt byagårdens fastighetsbolag är mycket beroende av varandra. En nedläggning av Såka skola skulle ha direkta konsekvenser för den småbarnspedagogiska verksamheten. Även fastighetsbolaget för byagården, som ju staden är delägare i, skulle drabbas. Karleby stad använder sig av den service som föreningen producerar, i form av småbarnspedagogik, förskola samt kosthåll/matservice. Skolan använder sig av matsalsutrymmena och gymnastiksal. En faktor i allt detta, som inte bör förminskas, är föreningarna i Såka fått betydande stöd från Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne sr under

åren. Detta stöd har kommit indirekt staden till gagn, i form av en servicenivå staden inte ensam kunde ha erbjudit.

Det står klart att något behöver göras inom en snar framtid med Såka skola. Frågan, hur länge vi kan vänta, är svår att besvara. Elevprognosen väcker osäkerhet, och det är en risktagning att göra ett bygg- eller renoveringsbeslut i dag. Ironiskt nog är det inte i Såka som eleverna minskar, men ur ett helhetsperspektiv ser vi att elevantalet i Karleby skolorna minskar. Det påverkar även Såka. Om inte direkt så åtminstone indirekt, ifall Villas elevkapacitet inte fylls. Att vänta och följa med hur antalet födda utvecklas, och ta ny ställning då vi har mer information, bör ändå ses som ett alternativ även om ingen av oss vill det.

Befolkningsökningen i Karleby har avtagit de senaste åren, och egentligen stagnerade den under året 2025. Vi får hoppas att eventuella stora företagsetableringar för med sig nya invånare, och att antalet födda därmed ökar.

En faktor som höjer elevantalet är invandring. Barnen som kommer till grundläggande utbildning via förberedande undervisning har hittills kompenserat minskningen av elever. I Karleby väljer dock invandrarna oftast finska som integreringsspråk, vilket således inte hjälper upp situationen i de svenska skolorna. Däremot har vi ett rätt stort antal finskspråkiga familjer som väljer att sätta sitt barn i en svenskspråkig skola. Denna trend ser vi inte minst i Såka skola, som har ett förhållandevis stort antal elever med finska som modersmål.

8 Såka skolas pedagogiska plan

Såka skolas pedagogiska plan har utarbetats 2022, och var en del av den utredning som gjordes 2023. Den pedagogiska planen är ett dokument som utarbetas som stöd för planeringen av byggprojekt. I dokumentet beskrivs den nya skolans verksamhet, verksamhetspraxis och kvalitetskraven på lokalerna. Den pedagogiska planen har utarbetats av skolans rektor tillsammans med skolans personal. Såka skolas pedagogiska plan finns här nedan.

Såka skolas pedagogiska plan 2022

Bakgrund:

Såka är en by ca 12 km från Karleby centrum. På Såka skolas upptagningsområde bor ca 1000 personer. Byn har haft en egen skola sedan 1884. Skolan, som detta läsår har 56 elever, har ett nära samarbete med Såka daghems- och byagårdsförening, som har sin verksamhet i närliggande fastigheter. Skolans elever och personal äter lunch i bygården varje dag och dessutom använder skolan gymnastiksalen/festsalen i bygården. Både för skolans och daghemmets del är samarbetet nödvändigt för att verksamheten ska fungera. Såka daghem har i detta nu 80 barn inskrivna. Morgon- och eftermiddagsverksamheten för elever i åk 1–2 sköts av daghemsföreningen men eftermiddagsverksamheten hålls fysiskt i skolans utrymmen.

Fastigheten som Såka skola verkar i är byggd mellan åren 1884 och 1955. Under 2020 gjordes en grundlig genomgång av fastighetens skick (Ideastruktura). Då konstaterades att fastigheten har över 90% renoveringsbehov och att staden inte förespråkar en grundrenovering.

Idealet är att en ny skolbyggnad byggs på samma tomt som vår nuvarande skola finns på, eftersom vi har en stor, mångsidig och relativt nyrenoverad skolgård.

Undervisningsutrymmen och personalstyrkan

Med de elevprognoser vi har att tillgå kommer Såka skolas elevantal att variera mellan 60 och 70 elever inom en överskådlig framtid. Det här betyder att vi kommer att ha 4 - 5 undervisningsgrupper parallellt. Det innebär att det behövs 3 hemklassrum samt två stora delningsrum varav det ena bör vara användbart också som handarbetssal och den andra som musiksal. I anslutning till hemklassrummen bör finnas små delningsrum för till exempel skolgångshandledare och några elever. En flexibel lösning med en öppningsbar vägg mellan två av klassrummen, så att hela skolan kan samlas vid behov, är också nödvändig. Dessutom

behövs en slöjdsal med intilliggande målarrum och maskinrum. Plexiglas mellan som mellanväggar är att föredra.

Lärare och övrig personal behöver ett lärarrum med arbetsyta åt 5 personer samt rum för möten, diskussioner och övrig social samvaro. Även ett omklädningsrum/duschrum för personalen behövs i nära anslutning. Ett kansli intill lärarrummet behövs för rektorn och kanslisten.

Ett eget utrymme för specialundervisning bör ingå. Rummet kan sammanvändas med kurator och skolpsykolog som finns på skolan 2 - 3 gånger per månad respektive 1 gång per månad.

Skolhälsovårdaren besöker skolan en dag var tredje vecka och behöver eget utrymme. Utrymmet kan delas med de terapeuter som kommer till skolan för att ha till exempel talterapi eller ergoterapi med enskilda elever.

Statistik över elever med specialundervisningens behov/vilka krav på utrymmen ställs?

På skolan jobbar också en gårdskar/vaktmästare 4h per dag. Ett eget utrymme för vaktmästaren bör ingå.

Såka skola

lokalitetsprogram

	st.	m2	tot. m2
Lokaler för lärande			
klassrum 60 m2	4	60	240
klassrum 30–40 m2 / OT3			0
delbart rum 8-10m2	1	10	10
textilslöjd och bildkonst	1	80	80
tekniskt arbete	1	100	100
musikförråd	1	30	30
förråd	2	15	30
Elevvårdens lokaler			
kurator, psykolog			0
skolhälsovårdare	1	22	22
Elevutrymmen			
WC (1/15 elever)	4	1,5	6
Toalett för funktionshindrade	1	5	5
klädställningar	2	49	98
groventré	2	14	28
Lokaler för administration och personal			
kafeteria	1	63	63
rektor och skolsekreterare	1	21	21
administrationens förråd	2	6	12
sociala utrymmen	3	4	12
WC	1	2	2
Underhållets lokaler			
städrum			0
lokaler för fastighetsskötsel			0

Entrélokaler		
vindfång	2	0
entréhallar	2	0
korridorer		0
trapphus		0
Gymnastiksal		
gymnastiksal, förråd, omklädningsrum och tvätttrum		0
Bespisningens lokaler		
matsal, kök, lager, sociala utrymmen, städrum		0
TOTALT		759

Såka skolas skolkultur och pedagogiska grundidé:

Såka skola följer den nationella och den lokala läroplanen samt den lokala timfördelningen där åk 1 - 2 har 21 veckotimmar, åk 3 har 23h, åk 4 har 25h och åk 5 - 6 har 27h/vecka. Vi jobbar med 60 minuters lektioner från 8.30-12.30. Eftermiddagslektionerna är 45 min.

På grund av elevantalet i Såka skola, som ser ut att röra sig mellan 60 och 70 elever under de kommande åren, jobbar vi med sammansatta klasser till drygt 50% och med enskilda klasser till knappt 50%. Det här utgångsläget leder till vissa utmaningar vad gäller både själva undervisningen och även utnyttjandet av undervisningsutrymmen och detta är något som bör beaktas när vi planerar behovet av undervisningsutrymmen.

I skolans långsiktiga verksamhetsplan ingår följande hörnstenar:

-*Utomhuspedagogik/skola i rörelse*: Vi vill utnyttja vår närmiljö och vår skolgård som lär-rum i så stor utsträckning som möjligt samtidigt som vi vill uppmuntra eleverna att röra på sig och få in rörelse i lektionerna på ett naturligt sätt. Denna pedagogik innebär att det bör finnas utrymme till exempel i korridorerna att röra sig. Även ett "uterum" skulle stöda denna pedagogik.

- *Social kompetens/kooperativt lärande*: Vi vill stärka elevernas samarbetsförmåga och sociala kompetens genom att använda oss av metoder från samarbetsinlärning som en återkommande metod i vår undervisning. För att stöda denna metod behöver små utrymmen i korridoren och i nära anslutning till klassrummen finnas tillgängliga.

- *Helhetsundervisningsmetodiken med utgång i språkbadsundervisningsmetoden*: Via metoden som används i språkbadsskolor försöker vi bygga upp en tydligare helhetsundervisning där bland annat omgivningslära, modersmål, finska och teckning kommer att ingå i tema-undervisningen. Flexibla klassrum med delvis flyttbara väggar understöder denna metod.

-*Positiv pedagogik/ TCM metoden*: En undervisningssyn som bygger på att relationen mellan lärare och elev är positiv och uppmuntrande och som utgår från styrkor som finns.

9 Barnkonsekvensbedömning

I en barnkonsekvensbedömning försöker man förutse och följa upp vilka konsekvenser olika beslut och åtgärder har för barn. Barnkonsekvensbedömningen möjliggör att barnets intressen beaktas i beslut som berör barn på det sätt som förutsätts i konventionen om barnets rättigheter. En viktig del av barnkonsekvensbedömningen är att höra barn och unga. Barnkonsekvensbedömningen nedan är uppgjord redan 2023, och innehåller således de tre alternativen som då diskuterades.

Alternativ 0: Nuläget bevaras. Skolan behålls i nuvarande skick.

Alternativ 1: Skolan renoveras

Alternativ 2: Det byggs en ny skola.

Utöver en bedömning av alternativen har man också involverat eleverna och deras vårdnadshavare. Barnkonsekvensbedömningen finns som bilaga.

Denna utredning om Såka skola har sammanfattats av direktören för svenskspråkiga undervisningstjänster Tony Widjeskog 12.2.2026.